

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten houdende vrijstelling van bepaalde werkgevers- en werknemersbijdragen voor ondernemingen die behoren tot de koopvaardijsector en houdende vrijstelling van bepaalde werkgeversbijdragen voor ondernemingen in de zeesleepvaartsector en de baggersector

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Onderstaand ontwerp van besluit strekt ertoe de steunmaatregelen inzake de sociale zekerheidsbijdragen voor de koopvaardij, bagger en zeesleepvaart, die in voege zijn sinds 2007, te verlengen. Met deze verlenging tot 31 december 2032 willen we:

- Een level-playing field behouden op internationaal niveau, de internationale concurrentiepositie van de sector vrijwaren, en het risico op uitvlagging alsook een verlies aan expertise vermijden en,
- een positieve bijdrage leveren aan de Vlaamse tewerkstelling en economische groei.

Tegelijkertijd streven we naar een optimalisering van de regelgeving.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsvelden: Werk

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het wetgevings- en taaladvies nr. 2022/190 van 27 mei 2022
- het advies van de Inspectie van Financiën van 31 mei 2022
- het begrotingsakkoord van 03 juni 2022
- het advies van de SERV van 1 augustus 2022
- het akkoord van de Europese Commissie van 28 oktober 2022.

- het advies van de Raad van State nr. 72.499/1 van 9 december 2022

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING (pro memorie)

I. Situering van de maatregel

Vlaanderen is sinds de 6^e staatshervorming bevoegd voor de vrijstellingen van de werkgeversbijdragen voor ondernemingen uit de koopvaardij-, zeesleepvaart- en baggersector en voor de vrijstelling van de werknemersbijdragen voor ondernemingen uit de koopvaardijsector. De gewesten zijn bevoegd om het toepassingsgebied, het bedrag en de berekeningswijze van de vermindering van deze bijdragen te bepalen alsook de periode van de tegemoetkoming.

De Rijksdienst Sociale Zekerheid is voor deze verminderingen de administratieve en technische operator.

De doelstelling van de vermindering van sociale bijdragen voor de zeevarenden in de koopvaardij, bagger en de zeesleepvaart is het verminderen van de loonkost om de concurrentiepositie bij internationaal zeevervoer te versterken ten einde uitvlagging van de Vlaamse vloot te vermijden en de werkgelegenheid in Vlaanderen te behouden en verder aan te trekken.

De maatregel vloeit voort uit Europese richtsnoeren, waarvan de meest recente de communautaire richtsnoer C 2004/43 van 17 januari 2004 betreffende staatssteun voor het zeevervoer. De Europese Commissie wil de lidstaten wapenen tegen de internationale concurrentie van schepen inzonderheid van schepen uit “goedkope vlaglanden”, die zich niet houden aan de geldende internationale sociale en veiligheidsvoorschriften, aldus de Europese Commissie. Door steun wil Europa de herregistratie onder nationale vlag stimuleren om zo een Europese vloot te behouden. Omdat Europa het behoud van de werkgelegenheid in de sector van het zeevervoer nastreeft dienen de begunstigde reders uit de sector van de koopvaardij, bagger en de zeesleepvaart een bepaald arbeidsvolume te handhaven, de zgn. tewerkstellingsnorm.

De huidige regelgeving treedt buiten werking op 31 december 2022. De sectorale korting valt immers onder de noemer staatssteun en moet op periodieke basis opnieuw aangemeld worden bij de Europese Commissie. Dit is conform de communautaire richtsnoeren van 2004 die lidstaten toelaten om steunmaatregelen op fiscaal en/of sociaal vlak uit te werken voor maritieme activiteiten.

II. Voorstel van maatregel

In eerste instantie strekt onderstaand ontwerp van besluit ertoe de steunmaatregelen inzake de sociale zekerheidsbijdragen voor de koopvaardij, bagger en zeesleepvaart te verlengen, die in voege zijn sinds 2007.

Uit het onderzoek in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging blijkt immers dat:

- De maatregel een belangrijk deel indirecte tewerkstelling genereert en vrijwaart: voor iedere werknemer binnen de baggersector zijn er 4,5 werknemers binnen de walorganisatie werkzaam,
- De koopvaardij, sleepvaart- en baggersector samen een omzet van 8.141 miljoen euro hebben, wat een toegevoegde waarde betekent van 2.488 miljoen euro voor de economie,
- Het maritieme ecosysteem naast de rederijen, baggeraars en havens uit een hele reeks ondersteunende bedrijven bestaan die inspelen op alle noden die deze bedrijven hebben (het managen van de vloot, R&D, HR en financiële opvolging).

Er is daarnaast consensus dat een aanpassing of uitholling van deze maatregel zou ressorteren in ongewenste effecten voor de sector. Uit onderzoek blijkt dat:

- De belangrijkste bezorgdheid van de bevraagde sectoren, opvallend zowel langs werkgevers- als werknemerskant, betrekking heeft op het in stand houden van het internationaal concurrentievermogen van de Vlaamse scheepvaart.
- Een tweede, afgeleide bezorgdheid heeft betrekking op het behoud van de Vlaamse maritieme cluster: het behoud van hoogtechnologische kennis en werkgelegenheid, de mogelijkheid om binnen internationale bestuursorganen de lat hoog te leggen qua arbeidsomstandigheden en milieuaspecten, alsook de controle over de cruciale toevoer- en uitvoerketen van goederen in Vlaanderen, België en Europa te behouden.
- Daarbij spelen ook strategische overwegingen een rol. Zonder de aanwezigheid van een Vlaamse maritieme cluster zou ons land afhankelijker worden van bv. Aziatische koopvaardij, baggeraars en zelfs loodsen of havenmanagement. Het loodswezen wordt door vele landen, ook in België, als een sector van nationaal strategisch belang beschouwd.
- Het behoud van een maritieme cluster, voldoende zeevarenden en een sterke Belgische vloot genereert ook indirecte tewerkstelling op het vasteland bij de walorganisaties, maar ook bij ondersteunende diensten. Deze ondersteunende bedrijven vestigen zich in grote mate rond de walorganisaties van de koopvaardij, bagger- en sleepvaart die instaan voor het management van de vloot, R&D, HR en financiële opvolging.

In tweede instantie zetten we in op een optimalisering van de huidige maatregelen door luxejachten uit te sluiten van de steunmaatregel. In tegenstelling tot de traditionele koopvaardij draagt dit segment weinig bij tot de strategische doelstellingen van de Vlaamse beleidsmaatregelen.

Ten derde worden er enkele technische wijzigingen aangebracht die een gevolg zijn van de integratie van de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden (HVKZ) in de RSZ.

B. BESPREKING VAN HET ADVIES RAAD VAN STATE

Het advies 72.499/1 van 9 december 2022 van de Raad van State formuleert een aantal opmerkingen en aanbevelingen die hierna worden toegelicht.

Wat betreft de rechtsgrond en de mogelijke discrepantie tussen de verwijzing naar de Europese Economische Ruimte en de Europese Unie moet gesteld dat er reeds in de bestaande besluiten wordt verwezen naar de EER. Deze discrepantie komt aldus niet voort uit voorliggend ontwerpbesluit.

De aanbeveling in randnummer 3.2. met betrekking tot het weglaten van de artikelen 6, §1, IX, 7°,a), en 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werd opgevolgd (zie rubriek rechtsgrond).

De aanbeveling in randnummer 6 met betrekking tot een consistent gebruik van de begrippen “Europese Unie” en “Europese Economische Ruimte” werd opgevolgd (zie artikel 1. 3°, artikel 7. 2°).

De aanbeveling in randnummer 7.1 en 7.2 met betrekking tot de verwijzing naar het certificaat van registratie werd opgevolgd (zie artikel 1, 1°, artikel 1, 3°, artikel 4, 3°, artikel 7, 1°, artikel 7, §2).

C. AANVULLENDE TEKSTWIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Overeenkomstig de aanbevelingen van de Raad van State worden volgende tekstwijzigingen doorgevoerd:

In artikel 1.3° en artikel 7.2° werd het begrip “Europese Gemeenschap” vervangen door het begrip “Europese Economische Ruimte” (zie aanbeveling randnummer 6).

In artikel 1. §3 en artikel 7. §2 wordt de verwijzing naar het certificaat van registratie geschrapt (zie aanbeveling randnummer 7.2). Deze verplichting vloeit reeds voort uit artikel 1.1° en artikel 7.1°.

In artikel 1. 1°, artikel 4. 3° en artikel 7. 1° wordt de verwijzing naar het Belgisch scheepvaartwetboek vervangen door een verwijzing naar artikel 91 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982 (zie opmerking randnummer 7.2).

Concreet betekent dit dat een zeeschip dat verplicht is de Belgische vlag te voeren over een certificaat van registratie moet beschikken overeenkomstig artikel 2.2.1.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek van 8 mei 2019. Zeeschepen die geregistreerd zijn in een andere lidstaat van EER dienen ook over een certificaat van registratie te beschikken in uitvoering van artikel 91 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, maar dan overeenkomstig de van toepassing zijnde wetgeving in die lidstaat.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bijdrageverminderingen voor de koopvaardij, bagger en zeesleepvaartsector hebben een open end karakter en werden in de begroting opgenomen onder:

- JBO-1JDG2CG-WT – werking en toelagen – transitie van werkloosheid naar betaalde arbeid – sectorale doelgroepverminderingen

Het voorliggend ontwerp van besluit verlengt de looptijd van de bijdrageverminderingen voor 10 jaar en maakt dat luxejachten en pleziervaartuigen niet langer toegang hebben tot de bijdragevermindering.

Aangezien het voorliggend ontwerp van besluit tot doel heeft de maatregel te verlengen, gaan we ervan uit dat het open end karakter behouden blijft.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de sociale economie en de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, te belasten met de uitvoering.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS